

EVOLUȚIA ARMATEI NAȚIONALE AFGANE DIN 2001 PÂNĂ ÎN PREZENT

THE EVOLUTION OF THE AFGHAN NATIONAL ARMY FROM 2001 TO THE PRESENT

L'ÉVOLUTION DE L'ARMÉE NATIONALE AFGHANE DEPUIS 2001

Lt.col.drd. Traian MAGHERCĂ*

Conflictul din Afganistan, declanșat în octombrie 2001, nu s-a încheiat, iar actualul context în care se negociază un acord de pace între Statele Unite și gruparea talibană nu garantează încetarea ostilităților în această zonă fierbinte a lumii.

Acest aspect, cumulat cu declarațiile președintelui american, referitoare la retragerea forțelor armate americane din Afganistan, ne îndreptățește să afirmăm că un rol vital în ceea ce privește evoluția mediului de securitate din spațiul afgan îl joacă instituțiile de securitate ale acestui stat, în special, armata și poliția. Armata, ca de altfel întregul aparat statal, trece printr-un lung proces de reformare. Procesul de transformare a acestei instituții a fost foarte anevoios, iar provocările și obstacolele, ivite de-a lungul timpului, au determinat încetinirea ritmului optimist, stabilit prin planurile de reformare și de dezvoltare ale armatei naționale afgane.

The conflict begun in Afghanistan in October 2001 has not ended, and the current context of negotiating a peace agreement between the United States and the Taliban group does not guarantee the cessation of hostilities in this hot-zone of the world.

This aspect, coupled with the statements of the U.S. President regarding the withdrawal of the US Armed Forces from Afghanistan, entitles us to state that a vital role in the evolution of the security environment in the Afghan space is played by the security institutions of this state, in particular the army and the police. The army, in fact the entire state apparatus, is going through a long process of reformation. The process of transformation of this institution has been very difficult, and the challenges and obstacles that have arisen over time have determined the slowing down of the optimistic pace triggered by the plans of reform and development of the Afghan national army.

Le conflit en Afghanistan, éclaté en octobre 2001, n'est pas terminé et le contexte actuel de négociation d'un accord de paix entre les États-Unis et le groupe des Talibans ne garantit pas la fin des hostilités dans cette zone critique du monde. Cette situation, ainsi que les déclarations du président américain concernant le retrait des forces armées américaines d'Afghanistan nous permettent d'affirmer que les institutions de sécurité de cet État, en particulier l'armée et la police, jouent un rôle essentiel dans le développement de l'environnement de sécurité afgan. D'ailleurs, l'armée, à l'instar de l'appareil d'État dans son ensemble, traverse un long processus de réforme. Le processus de transformation de cette institution a été très difficile, les défis et les entraves apparues au fil du temps avaient réduit le rythme optimiste des plans de réforme et de développement de l'armée nationale afgane.

Cuvinte-cheie: mediu de securitate; armata națională afgană; reformă; taliban; coalitiie internațională; Afganistan.

Keywords: security environment; Afghan National Army; reform; Taliban; international coalition; Afghanistan.

Mots-clés: environnement de sécurité; armée nationale afgane; réforme; Taliban; coalition internationale; Afghanistan.

***Brigada 30 Gardă „Mihai Viteazul”,
participant la misiunile coaliției
din Afganistan în anii 2008, 2011, 2017
e-mail: traianmagherca@yahoo.com**

După înfrângerea regimului taliban, în toamna anului 2001, guvernul interimar afgan și-a asumat sarcina de a reforma toate instituțiile, în scopul construirii unui stat de drept, în care respectarea legilor să fie principiul de bază. În cadrul acestui amplu efort, instituțiile de securitate au un rol primordial, întrucât amenințările, venite din partea grupărilor teroriste care acționează pe teritoriul acestui stat, s-au manifestat permanent, în cele mai violente forme. Autoritățile afgane au fost sprijinite, pe parcursul acestui proces de transformare, de națiunile lider, care au contribuit cu mijloace financiare, materiale și cu consilieri specializați în domeniile asumate.

Astfel, SUA s-au angajat să sprijine reformarea armatei, Germania a preluat responsabilitatea coordonării procesului de transformare a poliției, Marea Britanie și-a asumat rolul de națiune lider în lupta contra producerii și traficului de narcotice, Italia s-a angajat să consilieze guvernul afgan în reconstrucția domeniului juridic, iar Japonia s-a implicat în procesul de dezarmare, de stopare a traficului de armament și de reintegrare a membrilor grupărilor insurgente în societate.

Reformarea armatei a fost și este un proces care a cunoscut numeroase schimbări de strategie, bazate pe efectele și consecințele măsurilor aplicate de către autoritățile afgane, la recomandările și la sugestiile partenerilor internaționali. În cele ce urmează, ne propunem să facem o scurtă analiză a procesului de reformare a armatei și să identificăm aspectele care au împiedicat dezvoltarea acestui sector în ritmul estimat la demararea acțiunilor.

Acțiunile coaliției internaționale pentru declanșarea procesului de reformare a armatei naționale afgane

Propunerea inițială a autorităților guvernamentale afgane a fost înființarea unei armate numeroase care să fie condusă de către cei care au participat la înfrângerea talibanilor și la înlăturarea acestora de la putere. Ulterior, conform planului ministrului afgan al apărării, efectivele urmau să se reducă până la aproximativ 60.000 de militari, care să formeze o armată suplă, capabilă să anihileze eventualele acțiuni declanșate de forțele militare ale statului vecin, Pakistan, considerat, la acea dată, principala amenințare din plan extern.

După cum se poate deduce, organizațiile teroriste, în special Al-Qaeda și Mișcarea Talibană,

au fost trecute în plan secund, ca posibilitate de a amenința activitățile autorităților guvernamentale, însă istoria a demonstrat că aceasta a fost prima greșală în strategia propusă de guvernul interimar afgan.

Pe de altă parte, SUA, în calitate de națiune lider pentru reformarea armatei, au propus înființarea unei forțe de securitate, redusă ca dimensiuni, care să preia de la forțele internaționale responsabilitatea asigurării unui mediu de securitate stabil în cel mai scurt timp. Intenția părții americane era să consume cât mai puțin timp, resurse și energie până la operaționalizarea noii armate și să părăsească spațiul afgan în maximum trei ani. În concepția SUA, principala amenințare în realizarea acestei strategii o reprezenta lupta dintre facțiunile interne care se formaseră după căderea regimului taliban și care doreau să ocupe cât mai multe funcții de conducere în cadrul instituțiilor înființate.

După o analiză mai amănunțită, experții americani au revizuit planul inițial și au propus înființarea unui corp de armată dislocabil în orice zonă a țării, capabil să soluționeze conflictele apărute în plan intern. Această forță armată urma să pună în aplicare măsurile de securitate pe timpul desfășurării alegerilor prezidențiale, programate pentru anul 2004.

Odată cu trecerea timpului și în urma unei analize mai aprofundate a situației existente în Afganistan, reprezentanții SUA au realizat faptul că estimarea inițială nu a fost realistă, iar termenele propuse nu erau realizabile. Primele inconveniente au constat în faptul că, la acea dată, la nivelul Departamentului american al apărării nu exista o doctrină aplicabilă situației din spațiul afgan și, de asemenea, nu exista o structură specializată la nivelul armatei americane, care să gestioneze un proces de reformare și dezvoltare a unor forțe de securitate străine.

Prima măsură majoră, impusă de consilierii americani autorităților afgane, a fost cea referitoare la numirea unui civil în funcția de ministru al apărării. Această decizie a fost foarte greu acceptată de partea afgană, obișnuită cu modelul sovietic, iar soluția de compromis a fost numirea unui lider al unei grupări militare locale, care a renunțat la statutul de militar.

Instruirea propriu-zisă a forțelor armate afgane de către membrii structurilor de forțe pentru operații speciale americane a început în primăvara

anului 2002. În aceeași perioadă, alte națiuni care contribuiau cu personal la forța multinațională, dislocată în Afganistan, și-au exprimat dorința de a sprijini efortul de dezvoltare a armatei. Astfel, Marea Britanie și Franța și-au asumat răspunderea pentru domeniul educațional militar, mai exact și-au propus să înființeze instituții în care să instruiască corpurile subofițerilor și ofițerilor. Turcia s-a alăturat demersurilor SUA de a instrui militarii profesioniști recrutați din rândul populației civile¹. Având în vedere faptul că Afganistanul este caracterizat de prezența mai multor etnii (paștuni, tadjici, hazara, uzbeki etc.), iar relațiile dintre acestea reprezintă un subiect foarte sensibil, coaliția internațională a decis adoptarea principiului proporționalității pe bază etnică, în momentul recrutării personalului, pentru toate categoriile de militari.

Tehnica și echipamentele de proveniență sovietică din dotarea armatei afgane au constituit primul obstacol major în procesul de instruire, iar soluția pentru această problemă a fost cooptarea unor instructori și consilieri din țări care dețineau aceleași tipuri de echipamente: România, Bulgaria și Mongolia².

În același timp, națiunea lider în procesul de reformare a forțelor armate, SUA, și-a dat seama că membrii forțelor pentru operații speciale nu sunt cei mai potriviți pentru o misiune de consiliere și instruire a unor forțe regulate și au decis dislocarea unei brigăzi dintr-o divizie montană³. Sarcina principală a acestei mari unități a fost să-și concentreze efortul pe structurile de nivel tactic, de la nivelul corpului de armată în jos, nivelul strategic fiind alocat unei structuri civile specializate din SUA. Structura de nivel brigadă a fost redislocată în teatrul de operații din Irak odată cu izbucnirea conflictului în această țară și a fost înlocuită cu membrii Gărzii Naționale.

Abordarea deficitară a SUA, cumulată cu alți factori neprevăzuți (lipsa de infrastructură și de echipamente militare, baza de recrutare redusă, nivelul ridicat al analfabetismului, lipsa unei rețele de comunicare și lipsa unei rețele bancare care să suporte plata salariilor) au condus la un consum enorm de energie, de timp și de resurse financiare.

Așadar, randamentul acțiunilor membrilor coaliției internaționale a fost foarte scăzut, iar progresul în cadrul procesului de transformare și dezvoltare a armatei a fost aproape nesemnificabil. La aceste eșecuri, s-au adăugat alte aspecte negative,

venite din partea autorităților afgane. Ministrul apărării a făcut numiri în funcțiile cheie, bazate pe loialitatea față de partidul din care făcea parte, reușind, astfel, să manipuleze aproape în totalitate procesul de reformare a instituției militare.

La toate acestea, s-a adăugat apariția fenomenului de corupție la nivelul liderilor care gestionau resursele financiare, în funcție de interesele personale.

Corpul de armată înființat s-a văzut nevoit să acționeze în câmpul tactic mai devreme decât termenul prevăzut pentru realizarea capacității complete de luptă, din cauza faptului că, între timp, grupările insurgente din această zonă a lumii, dintre care cele mai importante erau Al-Qaeda și Mișcarea Talibană, au început să desfășoare acțiuni armate violente asupra facilităților militare și personalului care făcea parte din structurile de securitate. Totodată, au început să execute atentate teroriste pe tot teritoriul Afganistanului, încercând să demonstreze populației ineficiența autorităților publice în efortul acestora de reformare a statului. Aceste acțiuni erau planificate și conduse din taberele de instruire amenajate în zonele sigure, situate pe teritoriul statului vecin, Pakistan, de-a lungul graniței afgano-pakistaneze.

La nivelul coaliției internaționale, care acționa sub egida misiunii ISAF (*International Security and Assistance Force*), s-a luat decizia înființării altor patru corpuri de armată, dispuse pe tot teritoriul. Această măsură a fost adoptată în urma concluziilor rapoartelor întocmite de experții internaționali, conform cărora gradul de mobilitate al mării unități înființate inițial era foarte redus, din cauza lipsei mijloacelor de transport și a drumurilor amenajate.

În contextul unei evoluții deficitare a procesului de transformare și dezvoltare a forțelor armate și al degradării mediului de securitate, marcat din ce în ce mai des de acțiunile organizațiilor insurgente, SUA au schimbat strategia de sprijin și asistență a autorităților guvernamentale afgane și au adoptat principiul condiționalității în ceea ce privește îndeplinirea principalelor etape din planul de reformare. Astfel, fazele importante erau considerate finalizate în momentul în care erau îndeplinite câteva condiții considerate decisive. Cu toate acestea, a fost stabilit un termen limită pentru retragerea completă a forțelor internaționale și pentru predarea responsabilității guvernului afgan,

nu mai târziu de anul 2012. Evoluția situației a demonstrat faptul că acest termen a fost total nerealist, iar reformarea armatei afgane nu s-a finalizat nici la această dată.

Pe fondul eșecurilor autorităților guvernamentale, din cauza slăbiciunilor de sistem și dezvoltării corupției, nivelul de încredere a populației în instituțiile statului a început să scadă. Mai mult decât atât, neputința forțelor de securitate de a anihila acțiunile grupărilor insurgente a condus la creșterea influenței liderilor acestor organizații asupra teritoriilor aflate îndeosebi în zonele rurale. În aceste condiții, ministrul afgan al apărării a propus mărirea efectivelor armatei, iar partenerii de coaliție implicați în dezvoltarea forțelor armate au înființat centre de instruire regionale pentru pregătirea personalului recrutat.

În anul 2007, s-a adus în discuție necesitatea înființării forțelor aeriene și înzestrarea acestora cu aeronave de transport. Chiar dacă autoritățile afgane au solicitat înființarea unor structuri aeriene de luptă, națiunea lider a întocmit un plan pentru dezvoltarea unor unități de transport aerian, la care au aderat mai multe state, care s-au angajat să furnizeze avioane și elicoptere de transport.

În aceeași perioadă, a fost certificat, din punct de vedere operațional, primul batalion de forțe pentru operații speciale. Membrii acestei unități, selecționați din rândul celor mai instruiți militari, au fost beneficiarii unor programe de instruire speciale, iar eficiența demonstrată în câmpul de luptă i-a determinat pe membrii coaliției să înființeze mai multe structuri similare.

În paralel cu dezvoltarea structurală a forțelor de securitate afgane, s-a desfășurat și procesul de consiliere, instruire și evaluare a acestora de către militari aparținând națiunilor coaliției internaționale. Un mare impediment în cadrul acestor eforturi a fost faptul că pregătirea pentru misiune a consilierilor nu a acoperit toate aspectele necesare exercitării unei asemenea funcții, mai ales într-un mediu solicitant ca cel din Afganistan. Aceștia au acționat în cadrul unor programe, dezvoltate de SUA, Embedded Training Team (ETT), pe de o parte, și de NATO, Operational Mentoring and Liaison Team (OMLT), pe de altă parte. Membrii acestor echipe aveau și sarcina de a evalua progresul structurilor armate la nivel tactic, participând împreună cu acestea la operațiile desfășurate împotriva grupărilor insurgente.

Asigurarea echipamentelor esențiale a fost o provocare majoră pentru comunitatea internațională.

Prima măsură în acest domeniu a fost donarea de mijloace tehnice, de comunicații, armament, muniție, uniforme de către națiunile participante la conflict, însă această practică a dus la probleme legate de compatibilitate tehnică. Mai mult decât atât, materialele donate erau foarte vechi, iar nivelul precar de înzestrare a afectat nivelul moralului trupelor, aspect care a condus la dezertări în masă din partea soldaților afgani și la înrolarea acestora în rândul grupărilor insurgente⁴.

În urma semnalării acestor aspecte, SUA au hotărât achiziționarea și înzestrarea armatei afgane cu echipamente occidentale noi. Această decizie a dus la alte obstacole, generate de lipsa de specialiști în domeniile logisticii, iar pregătirea acestora a fost o altă provocare majoră pentru coaliție. Pregătirea teoretică a acestora a presupus consultarea instrucțiunilor de folosire a echipamentelor, dar necunoașterea limbii engleze și nivelul redus de educație al populației afgane au constituit adevărate piedici în dezvoltarea domeniului logistic, după cum afirma un ofițer participant la acest proces, într-un interviu acordat unei publicații militare americane⁵.

Transformarea și dezvoltarea armatei naționale afgane, în contextul schimbării strategiei națiunii lider

Preluarea comenzii misiunii ISAF de către generalul american Stanley McChrystal, în anul 2009, a presupus o schimbare de strategie în teatrul de operații din Afganistan. Noul comandant ISAF a propus o creștere semnificativă a efectivelor coaliției internaționale și ale forțelor de securitate afgane, care să permită declanșarea unei campanii contrainsurgență, preluarea controlului asupra tuturor zonelor, finalizarea operaționalizării armatei și predarea graduală către forțele armate a responsabilității asigurării unui mediu de securitate stabil. Această propunere a fost agreată de toți participanții, în cadrul conferinței NATO de la Lisabona, din anul 2010.

Mărirea efectivelor s-a produs și în rândul consilierilor militari internaționali, iar efectul acestei creșteri urma să se revadă în accelerarea procesului de transformare și dezvoltare a forțelor armate. În baza noii abordări, au fost alocate mai multe fonduri

pentru achiziționarea de sisteme informatice, au fost înființate funcții pentru consilierea nivelului ministerial în domeniile resurse umane, financiar, logistic, încadrate cu experți internaționali, însă rezultatele așteptate nu s-au produs, din cauza reticenței, lipsei de preocupare și reacției întârziate, manifestate de autorități. Un alt efect al noii strategii a fost creșterea rapidă a numărului de militari recrutați, dar ritmul angajărilor a depășit cu mult ritmul încadrării funcțiilor de instructori, asumate de comunitatea internațională. În aceste condiții, a apărut necesitatea prioritizării acordării sprijinului și asistenței structurilor armate, fenomen care a condus la concentrarea efortului de consiliere pe anumite unități care au progresat, în detrimentul altora care au stagnat sau au regresat.

Un raport, emis de Departamentul american al apărării, în anul 2013⁶, sublinia faptul că, dacă în anul 2008 numărul militarilor angajați în armata afgană era sub 80.000, în 2013 numărul acestora ajunsese la 185.000, cu posibilități de creștere. Dacă din punct de vedere cantitativ situația se prezenta la un nivel satisfăcător, din punct de vedere calitativ nivelul era unul foarte redus, în special în domeniile în care erau utilizate sisteme informatice dezvoltate.

În această perioadă, a crescut foarte mult numărul operațiilor executate în comun de militarii coaliției internaționale și de membrii forțelor de securitate locale, dar odată cu rezultatele remarcabile, obținute în lupta contrainsurgență, s-a creat o dependență față de sprijinul acordat de coaliția internațională, îndeosebi în domeniul sprijinului aerian. Acest aspect a dus la neglijarea din partea autorităților afgane a programelor de dezvoltare a forțelor aeriene, mai ales că, în această perioadă, s-a adus în discuție aspectul bugetării acțiunilor cu specific militar din fondul guvernului afgan. Acțiunile militare comune, executate pe întreg teritoriul Afganistanului, au avut ca efect preluarea doctrinelor, tehnicilor și procedurilor folosite de membrii coaliției internaționale și punerea în aplicare a acestora de către forțele de securitate afgane.

În perioada 2011-2014, forțele pentru operații speciale s-au dezvoltat într-un ritm foarte alert și au dat un randament deosebit în lupta contrainsurgență. Din păcate, după transferul complet al responsabilității către autoritățile afgane, mulți demnitari, oameni politici cu

influență în aparatul statal au înțeles greșit scopul creării acestor structuri și le-au stabilit, ca sarcini, paza unor instituții sau, mai grav, a proprietăților personale.

Un obstacol permanent în efortul de consiliere a liderilor structurilor afgane l-au constituit convingerile și deprinderile de sorginte sovietică, dobândite pe timpul formării acestora în instituțiile militare de învățământ din fosta Uniune Sovietică. Pentru schimbarea mentalității și înțelegerea mai facilă a metodelor occidentale, o parte dintre tinerii ofițeri au fost trimiși la cursuri de leadership în Occident. Ulterior, în urma propunerilor consilierilor internaționali, aceștia au fost promovați pe funcții în care să exploateze cunoștințele și deprinderile acumulate.

Discuțiile și acțiunile permanente de consiliere au determinat liderii armatei afgane să se concentreze într-o manieră foarte serioasă asupra dezvoltării forțelor aeriene, care au trecut în subordinea directă a Statului Major General. Implicarea SUA în acest domeniu a constat în asigurarea aeronavelor de transport și în finanțarea unui program, prin care piloții afgani au beneficiat de instruire și de cursuri în instituțiile de învățământ militar americane.

Ca și în cazul forțelor pentru operații speciale, liderii afgani au utilizat mijloacele aeriene de transport în scop personal, aspecte care au constituit subiecte incomode în relația coaliție – armata afgană. Odată cu trecerea timpului, prin eforturile susținute ale consilierilor și instructorilor internaționali, forțele aeriene au reușit să atingă nivelul propus: executarea misiunilor aeriene în mod independent, sub comanda și controlul total al autorităților afgane cu atribuții în domeniul securității.

Începutul anului 2015 a fost momentul în care s-a realizat obiectivul principal al coaliției – predarea, în totalitate, a responsabilităților în domeniul asigurării mediului de securitate, forțelor armate afgane. În aceste condiții, efectivele țărilor participante la conflictul din Afganistan s-au redus în mod substanțial, iar unica sarcină a coaliției, sub egida misiunii Resolute Support, este consilierea, instruirea și asistarea structurilor de securitate până în momentul în care acestea vor fi în măsură să desfășoare independent acțiuni de planificare, de organizare, de execuție și de evaluare obiectivă în toate domeniile: management resurse umane, informații, operații, logistică, comunicații, instruire, financiar, medical etc.

În acest moment, misiunea coaliției internaționale se exercită pe trei paliere.

În primul caz, facem referire la consilierea personalului care încadrează structuri la nivel tactic (de la nivel corp de armată, în jos), activitate care se desfășoară zilnic, având și scop de evaluare a implementării măsurilor stabilite în acordurile comune, încheiate între reprezentanții comunității internaționale și liderii instituțiilor de securitate afgane.

Al doilea tip de consiliere, care se realizează cu o frecvență mai redusă, are drept țintă personalul care ocupă funcții cheie la nivelul Ministerului Apărării și Statului Major General. Ultimul tip de consiliere are un caracter expediționar și se desfășoară la cererea expresă a unor structuri, dislocate în orice zonă a țării. Durata acestei acțiuni este de aproximativ două săptămâni și se adresează tuturor domeniilor de activitate.

Planul de operații inițial al misiunii Resolute Support prevedea ca, până la sfârșitul anului 2016, toate forțele armate internaționale să părăsească Afganistanul. Evoluția evenimentelor, însă, a obligat coaliția să revadă planul și să prelungească termenii propuse inițial.

Cauzele neîndeplinirii obligațiilor asumate de partea afgană sunt legate de leadershipul deficitar, de utilizarea greșită a fondurilor, de extinderea fenomenului corupției, de lipsa de transparență, de creșterea alarmantă a numărului evenimentelor de tip fratricid, de superficialitate în organizarea operațiilor contrainsurgență.

În aceste condiții, liderii coaliției s-au văzut nevoiți să prelungească prezența în teatrul de operații, pentru a nu zădărnici toate eforturile depuse de comunitatea internațională, de-a lungul ultimilor optsprezece ani, în procesul de reconstrucție a statului de drept în Afganistan, de reformare și de dezvoltare a instituțiilor care guvernează acest stat din Asia Centrală.

Concluzii

Procesul de reformare a armatei naționale afgane s-a derulat pe o perioadă foarte lungă, iar la această dată, comunitatea internațională nu este optimistă în ceea ce privește termenul de finalizare a acestui proces. Analiza obiectivă a acțiunilor și a măsurilor adoptate de-a lungul timpului scoate la iveală o serie de aspecte care au îngreunat derularea activităților, conform planurilor.

Putem afirma că au fost multe greșeli, făcute de coaliția internațională, iar asumarea acestora constituie lecții identificate, care ar putea îmbunătăți derularea unui potențial proces asemănător în viitor. Participarea mea, în calitate de ofițer de stat major în cadrul comandamentului multinațional al misiunii Resolute Support, în anul 2017, mi-a oferit posibilitatea să intru în contact direct cu acest proces de reformare a forțelor de securitate afgane, iar două elemente-cheie, esențiale, care, din punctul meu de vedere, ar fi putut accelera și îmbunătăți desfășurarea demersurilor în acest domeniu sunt cunoașterea mai aprofundată, de către consilierii internaționali, a culturii, a tradițiilor, a obiceiurilor, a nivelului de educație, situației politice, etnice și religioase, a modului de comportament al populației, cunoaștere care ar fi presupus, probabil, alte metode de lucru sau o impunere graduală a metodelor și a procedurilor occidentale și înființarea timpurie a unor structuri specializate în consiliere și instruire în rândul forțelor armate internaționale participante la conflict.

Abia în anul 2017, în urma lecțiilor învățate, SUA au înființat brigăzi specializate în consiliere și instruire (*Security Force Assistance Brigade – SFAB*), care au început să fie dislocate, prin rotație, în teatrul de operații din Afganistan, începând cu anul 2018.

La începutul anului 2017, la nivelul administrației prezidențiale afgane, a fost lansată o strategie multianuală referitoare la evoluția instituțiilor de securitate, care prevede faptul că reformarea armatei naționale afgane într-un timp cât mai scurt reprezintă esența întregului proces de reformare și dezvoltare a statului. Analiza gradului de implementare a măsurilor, stabilite prin noua strategie, ne determină să afirmăm faptul că, din păcate, nici de această dată, nu putem fi optimiști în ceea ce privește respectarea termenelor legate de finalizarea reformării structurilor de securitate afgane, ceea ce va presupune, probabil, o prelungire a prezenței comunității internaționale pe teritoriul statului afgan.

NOTE:

1 Gl.lt. Karl Eikenberry, *Eyewitness to War*, vol. III, *US Army advisors in Afghanistan – oral histories series*, interviu acordat Lisei Beckenbaugh, 27 noiembrie 2006, publicat în 2010, pp. 19, 46, https://history.army.mil/html/bookshelves/resmat/GWOT/EyewitnessToWar_VolumeIII_Brooks.pdf, accesat la 06.04.2019.

2 *Ibidem*, p. 19.

3 Col. (SUA) Mark Milley, *Eyewitness to War*; vol. III, *US Army advisors in Afghanistan – oral histories series*, interviu acordat lui Lynne Chandler Garcia, 6 iunie 2007, publicat în 2010, p. 98, https://history.army.mil/html/bookshelves/resmat/GWOT/EyewitnessToWar_Volume_III_Brooks.pdf, accesat la 06.04.2019.

4 Donald Rumsfeld, *General McCaffrey's Report on Afghanistan*, "Memorandum to General Pete Pace", Rumsfeld Papers, 15 iunie 2006, p. 6, <http://library.rumsfeld.com/doclib/sp/2215/2006-06-14%20to%20Gen%20Pete%20Pace%20re%20General%20McCaffreys%20Report%20on%20Afghanistan-%20Memo%20Attachment.pdf>, accesat la 18.05.2019.

5 John Schroeder, *Eyewitness to war*; interviu acordat lui John McCool la 16.02.2007, p. 117, https://history.army.mil/html/bookshelves/resmat/GWOT/EyewitnessToWar_VolumeIII_Brooks.pdf, accesat la 18.05.2019.

6 [Department of Defense], *Report on progress toward security and stability in Afghanistan*, November 2013, p. 45, https://dod.defense.gov/Portals/1/Documents/pubs/October_1230_Report_Master_Nov7.pdf, accesat la 22.05.2019.

BIBLIOGRAFIE

*** *Afghanistan National Peace and Development Framework 2017-2021*, 2017.

*** *Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction*, "Quarterly Report to the US

Congress", Washington DC, 30 July 2018, <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2019-01-30qr.pdf>

Col. (SUA) Milley Mark, *Eyewitness to War*; vol. III, *US Army advisors in Afghanistan – oral histories series*, interviu acordat lui Lynne Chandler Garcia, 6 iunie 2007, publicat în 2010, https://history.army.mil/html/bookshelves/resmat/GWOT/EyewitnessToWar_VolumeIII_Brooks.pdf.

Rumsfeld Donald, *General McCaffrey's Report on Afghanistan*, "Memorandum to General Pete Pace", *Rumsfeld Papers*, 15 iunie 2006, <http://library.rumsfeld.com/doclib/sp/2215/2006-06-14%20to%20Gen%20Pete%20Pace%20re%20General%20McCaffreys%20Report%20on%20Afghanistan-%20Memo%20Attachment.pdf>

Schroeder John, *Eyewitness to war*; https://history.army.mil/html/bookshelves/resmat/GWOT/EyewitnessToWar_VolumeIII_Brooks.pdf,

[Department of Defense], *Report on progress toward security and stability in Afghanistan*, July 2013.

[Department of Defense], *Report on progress toward security and stability in Afghanistan*, November 2013.